

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci stěžovatele společnosti **J., s.r.o.**, zastoupeného JUDr. Radkem Hudečkem, advokátem se sídlem v Ostravě - Moravské Ostravě, Škroupova 1114/4, za účasti **Celního ředitelství Ostrava**, se sídlem v Ostravě, nám. Sv. Čecha 8, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 2006, č. j. 22 Ca 191/2004 - 38,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 2006, č. j. 22 Ca 191/2004 - 38,
se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Celního ředitelství Ostrava (dále jen „žalovaný“) ze dne 19. 3. 2004, č. j. 145/2004-1401-21. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Celního úřadu Český Těšín ze dne 16. 7. 2002, ev. č. 10466012-05092-0 (dále též „celní úřad“), jímž bylo propuštěno do celního režimu volný oběh zboží označené v odst. 31 jednotné celní deklarace jako „sirupy s přísadou aromatických látek“.

Stěžovatel označil jako důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Napadenému rozsudku krajského soudu vytýká nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku odůvodnění a dále nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky týkající se aplikace nařízení vlády č. 263/2001 Sb., kterým se stanoví ochranné opatření na dovoz některých výrobků do České republiky, v platném znění (dále též „nařízení vlády č. 263/2001 Sb.“), [v kasační stížnosti nesprávně uvedeno nařízení vlády č. 162/2002 Sb., kterým se stanoví ochranné opatření na dovoz cukru do České republiky], na dovoz zboží ze zahraničí, které má preferenční původ v České republice. Stěžovatel se domnívá, že krajský soud pochybil, když v dané věci pominul aplikaci ustanovení § 6 nařízení vlády č. 480/2001 Sb., kterým se vydává celní sazebník a kterým se stanoví sazby dovozního cla pro zboží pocházející z rozvojových a nejméně rozvinutých zemí a podmínky pro jejich uplatnění (dále též „nařízení vlády č. 480/2001 Sb.“ či „celní sazebník“), [v kasační stížnosti nesprávně uvedeno nařízení vlády č. 534/2002 Sb.], které výslovně stanoví, že zboží dovážené ze zahraničí, které má preferenční původ v České republice podle podmínek stanovených mezinárodními smlouvami, je bez cla. Stěžovatel má zato, že správní orgán stejně jako krajský soud nepřipustným extenzivním výkladem ustanovení § 55 odst. 1 a § 57 odst. 1 zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona, v platném znění (dále jen „celní zákon“), vyloučily aplikaci § 6 celního sazebníku, když naproti tomu upřednostnily aplikaci nařízení vlády o ochranném opatření, které neruší ani nestanoví výjimku z aplikace ustanovení § 6 celního sazebníku. Takový postup je dle stěžovatele v rozporu s ustanovením čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti nesouhlasí s námitkou stěžovatele týkající se nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu. Uvádí, že rozhodnutí krajského soudu obsahuje veškeré zákonem předepsané náležitosti, je v něm popsán skutkový stav věci i právní závěry, z nichž krajský soud ve svém rozhodování vycházel. K námitkám stěžovatele ohledně nesprávného právního posouzení při vyměřování cla a aplikace nařízení vlády č. 263/2001 Sb. žalovaný uvádí, že celní zákon v ustanovení § 54 odst. 1 definuje pojem dovozní clo jako clo vybírané při dovozu zboží. V ustanovení § 54 odst. 6 téhož zákona se uvádí, že další druhy cla stanoví zvláštní právní předpis a poznámka pod čarou odkazuje mj. na zákon č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu nebo dovozu výrobků a o licenčním řízení a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 62/2000 Sb.“). Z ustanovení § 55 odst. 1 celního zákona dále vyplývá, že dovážené zboží až na popsané výjimky podléhá dovoznímu clu, propuštěním zboží podléhajícího dovoznímu clu do volného oběhu vzniká celní dluh (§ 238 celního zákona) a vznikl-li celní dluh, vyměřuje se dle sazeb stanovených celním sazebníkem (§ 56 celního zákona). Pro závěry žalovaného je přitom rozhodující, že pojem celní sazebník je pro potřeby celního zákona specifikován v ustanoveních § 56 až § 58 celního zákona a podle ustanovení § 57 odst. 1 písm. h) celního zákona obsahuje celní sazebník také tzv. další sazební opatření vyplývající z jiných obecně závazných právních předpisů. Žalovaný zdůrazňuje, že celní sazebník jako pramen celních sazeb uplatňovaných při dovozu zboží proto není s ohledem na výše uvedené tvořen pouze nařízením vlády č. 480/2001 Sb., protože byt' je toto nařízení označeno názvem „celní sazebník“, nestanovuje ani další druhy cla, ani neobsahuje další sazební opatření vyplývající z jiných právních předpisů, k nimž mj. patří zákon č. 62/2000 Sb. Pojem celní sazebník použitý v ustanovení § 55 odst. 1 celního zákona tak dle názoru žalovaného nemůže být omezen pouze na celní sazby a opatření obsažené v nařízení vlády

č. 480/2001 Sb., ale je myšlen jako souhrn celních sazeb a sazebních opatření dle ustanovení § 57 odst. 1 celního zákona.

Z obsahu správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Stěžovatel dne 30. 5. 2002 předložil celnímu úřadu k propuštění do režimu volného oběhu zboží označené v odst. 31 jednotné celní deklarace jako „sirupy s přísadou aromatických látek“ a navrhl zařazení tohoto zboží do podpoložky celního sazebníku 2106 90 5990. Přílohou jednotné celní deklarace byl mj. tiskopis EUR. 1 NrA, z něhož vyplývá původ zboží v České republice. Celní úřad na základě analýzy vybraného vzorku zboží v celně-technické laboratoři v K. zpochybnil zařazení dováženého zboží do stěžovatelem uvedené podpoložky celního sazebníku a dne 16. 7. 2002 vydal rozhodnutí o propuštění zboží do režimu volného oběhu, jímž zařadil zboží do podpoložky celního sazebníku 1702 90 9900, a vyměřil dovozní clo.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel včasné odvolání, v němž v souvislosti s prokázaným preferenčním původem zboží v České republice odkázal na ustanovení § 6 celního sazebníku, na jehož základě mělo být zboží propuštěno do režimu volného oběhu beze cla. Žalovaný odvolání rozhodnutím ze dne 18. 10. 2002, č. j. 5097/2002-1401-21, zamítl. Toto rozhodnutí bylo krajským soudem pro vady řízení spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Následným rozhodnutím ze dne 19. 3. 2004, č. j. 145/2004-1401-21, žalovaný odvolání stěžovatele zamítl a v odůvodnění shodně jako ve vyjádření ke kasační stížnosti argumentoval, že pojem celní sazebník je pro potřeby celního zákona specifikován v dílu II. hlavy VI. celního zákona v ustanoveních § 56 až § 58. Stěžovatel však tento fakt pominul a považoval za jediný právní předpis definující celní sazby nařízení vlády č. 480/2001 Sb., kterým se vydává celní sazebník. Toto nařízení přitom nestanovuje další druhy cla, ani neobsahuje další sazební opatření vyplývající z jiných obecně závazných právních předpisů, k nimž bezesporu patří také zákon č. 62/2000 Sb. Pod termín celní sazebník tak ve smyslu celního zákona spadá nejen nařízení vlády č. 480/2001 Sb., ale také další celní předpisy, které v souladu se zněním § 57 odst. 1 písm. e), f), g) a h) celního zákona stanoví konkrétní sazební opatření.

Stěžovatel napadl výše označené rozhodnutí žalovaného žalobou u krajského soudu, v níž především namítal, že žalovaný porušil ustanovení § 6 celního sazebníku, a to i přesto, že stěžovatel na porušení této právní normy v odvolání poukazoval, neboť dovážel do České republiky zboží s preferenčním původem v České republice, které mělo být do režimu volného oběhu propuštěno bez cla.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Žalobní bod, v němž stěžovatel namítal porušení ustanovení § 50 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, neboť se žalovaný nevypořádal s argumentací stěžovatele ohledně aplikace ustanovení § 6 celního sazebníku, krajský soud neshledal důvodným. Krajský soud se ztotožnil s právním názorem žalovaného, který na daný případ aplikoval ustanovení zákona č. 62/2000 Sb. a prováděcího nařízení vlády č. 263/2001 Sb., a v odůvodnění rozhodnutí se náležitě vypořádal s důvody, pro které nelze § 6 celního sazebníku v dané věci použít.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a důvody v ní uplatněné stěžovatel opírá o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Stěžovatel namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem týkající se vyměření či nevyměření cla u zboží s preferenčním původem v České republice, tj. aplikaci ustanovení § 6 celního sazebníku, za situace, kdy se jedná o takový druh zboží, u něhož se uplatňuje ochranné opatření dle zákona č. 62/2000 Sb. a prováděcího nařízení vlády č. 263/2001 Sb. [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]; a dále nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační námitkou stěžovatele týkající se nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů, která představuje natolik závažnou vadu řízení, kterou se Nejvyšší správní soud musí zabývat z úřední povinnosti, tj. i tehdy, pokud by tuto námitku stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neuplatnil (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). V případě, že by Nejvyšší správní soud shledal uvedenou námitku důvodnou, již tato skutečnost by nutně musela vést ke zrušení rozhodnutí krajského soudu.

Nejvyšší správní soud k takto uplatněné kasační námitce stěžovatele ověřil, že napadené rozhodnutí krajského soudu je srozumitelným způsobem odůvodněno a pro stěžovatele z něj jasně vyplývá, z jakých skutečností krajský soud vycházel a jakými úvahami se při svém rozhodování řídil. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v souladu s příslušnými ustanoveními části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., tj. v mezích žalobních bodů se zabýval postupem správních orgánů v předcházejícím řízení, shrnul podstatu sporu a skutečný stav věci potřebný pro posouzení důvodnosti žalobních bodů. Kasační námitka uplatněná dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. proto nebyla shledána důvodnou a Nejvyšší správní soud mohl přistoupit k posouzení zákonnosti rozhodnutí krajského soudu z hlediska správnosti právního posouzení dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Námitka týkající se právního posouzení věci je důvodnou, pokud by krajský soud aplikoval na danou věc nesprávný právní předpis, nebo by sice užil právního předpisu správného, tento by však nesprávně vyložil.

Stěžovatel se domnívá, že krajský soud pochybil, když v dané věci aplikoval na dovoz zboží s preferenčním původem v České republice nařízení vlády č. 263/2001 Sb., kterým se na dovoz některých výrobků stanoví ochranné opatření, a zcela pominul ustanovení § 6 celního sazebníku, které výslovně stanoví, že zboží dovážené ze zahraničí, které má preferenční původ v České republice podle podmínek stanovených mezinárodními smlouvami, je bez cla.

Důvodnost takto uplatněné kasační námitky Nejvyšší správní soud posoudil následovně, přičemž vycházel z právní úpravy účinné v době vydání napadeného rozhodnutí správního orgánu:

Podle § 54 odst. 1 celního zákona se dovozním clem rozumí clo vybírané při dovozu zboží. V ustanoveních § 54 odst. 2 až 5 celního zákona jsou dále definovány pojmy cla

vývozního, vyrovnávacího, antidumpingového a odvetného. Další druhy cla stanoví podle § 54 odst. 6 celního zákona zvláštní právní předpis, přičemž poznámka pod čarou odkazuje např. na zákon č. 62/2000 Sb.

Zákon č. 62/2000 Sb., ve znění platném pro projednávanou věc, upravuje přijímání některých opatření při vývozu nebo dovozu výrobků, jakož i licenční řízení pro vydávání úředních povolení k vývozu nebo dovozu výrobků. Podle § 3 písm. a) bodu 3. tohoto zákona se opatřením při vývozu nebo dovozu výrobků rozumí mimo jiné úprava cel nebo celních sazeb.

Podle nařízení vlády č. 263/2001 Sb., vydaného na základě zákona č. 62/2000 Sb., se u zboží uvedeného v celním sazebníku v podpoložce 1702 90 99 - Ostatní uplatňuje sazba dovozního cla stanovená celním sazebníkem nebo mezinárodní smlouvou pro celní kvóty stanovené pro příslušné období, které byly stanoveny v příloze k tomuto nařízení. Dle ustanovení § 3 tohoto nařízení se u zboží uvedeného v celním sazebníku v podpoložce 1702 90 99 - Ostatní po vyčerpání celní kvóty podle § 1 uplatňuje sazba dovozního cla stanovená celním sazebníkem nebo mezinárodní smlouvou zvýšená o 163.

Dovoznímu clu dle § 55 odst. 1 celního zákona podléhá všechno dovážené zboží s výjimkou zboží, které je v celním sazebníku výslovně označeno za zboží bez cla. Celní sazebník je upraven v dílu druhém hlavy šesté celního zákona (§ 56 až § 58 celního zákona). Obsahové náležitosti celního sazebníku jsou stanoveny v ustanovení § 57 odst. 1 celního zákona.

Celní sazebník je každoročně s účinností od 1. 1. vydáván formou nařízení vlády k provedení ustanovení § 56 odst. 2 a § 57 odst. 1 písm. a), c), d), f) a g) celního zákona. Pro rok 2002 se jednalo o nařízení vlády č. 480/2001 Sb. Celní sazebník představuje hlavní dokument, podle něhož se vyměřuje a platí clo při dovozu zboží do České republiky. Pro účely klasifikace zboží používá celní sazebník Kombinovanou nomenklaturu Evropské unie, která vychází z Harmonizovaného systému popisu a číselného označování zboží, který byl na mezinárodní úrovni dohodnut v Mezinárodní úmluvě o Harmonizovaném systému popisu a číselného označování zboží, sjednané v Bruselu dne 14. června 1983 (vyhlášené ve Sb. zákonů pod č. 160/1988 Sb.).

Podle ustanovení § 6 celního sazebníku je zboží dovážené ze zahraničí, které má preferenční původ v České republice podle podmínek stanovených mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, bez cla. V přezkoumávané věci se touto mezinárodní smlouvou rozumí Středoevropská dohoda o volném obchodu, vyhlášená pod č. 54/1995 Sb., v platném znění (dále jen „CEFTA“), jejímiž smluvními státy jsou Česká republika, Maďarská republika, Polská republika a Slovenská republika.

Z obsahu správního spisu, jakož i z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu, je zřejmé (a tato skutečnost nebyla a není mezi účastníky řízení sporná), že zboží dovezené stěžovatelem z Polské republiky bezpochyby je zbožím s preferenčním původem v České republice. Tato skutečnost byla stěžovatelem doložena osvědčením EUR. 1 dle podmínek stanovených v Protokolu č. 7 výše uvedené mezinárodní smlouvy CEFTA.

Nejvyšší správní soud částečně souhlasí s argumentací krajského soudu, jakož i žalovaného, že nařízení vlády č. 480/2001 Sb. (celní sazebník) nestanovuje další sazební opatření vyplývající z jiných obecně závazných právních předpisů, tj. např. ze zákona

č. 62/2000 Sb., podle kterého se sazebním opatřením rozumí také úprava cel nebo celních sazeb. Nejvyšší správní soud však na rozdíl od krajského soudu a správních orgánů obou stupňů konstatuje, že logickým výkladem nelze dospět k jinému závěru, než že se ochranné opatření uplatňované ve formě úpravy cel nebo celních sazeb může dotýkat pouze zboží či výrobků, u nichž se clo jako takové vyměřuje (podle sazeb celního sazebníku ze základu stanoveného celním zákonem). Úprava cel nebo celních sazeb logicky nemůže přicházet v úvahu tam, kde se clo na základě celních sazeb vůbec nevyměřuje, jako je tomu v případě dovozu zboží s preferenčním původem v České republice tak, jak stanovuje § 6 celního sazebníku, ve spojení s § 55 odst. 1 celního zákona.

Zboží, které stěžovatel dovezl do České republiky z Polské republiky a které mělo preferenční původ v České republice, nepodléhá dle § 55 odst. 1 celního zákona, ve spojení s ustanovením § 6 celního sazebníku (v tehdy platném znění), clu a tedy nemá stanovenou žádnou celní sazbu. Z uvedeného důvodu se proto na něj nemohlo vztahovat ani zvýšení celní sazby ve smyslu tehdy platného nařízení vlády č. 263/2001 Sb., vydaného na základě zákona č. 62/2000 Sb.

Ke shodnému závěru v minulosti dospěl také Krajský soud v Brně ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2004, č. j. 30 Ca 518/2001 - 34, které bylo publikováno pod č. 288/2004 Sb. NSS, podle něhož: *„Zbožím, které ve smyslu § 55 odst. 1 zákona č. 13/1993 Sb., celního zákona, nepodléhá clu, je podle § 6 nařízení vlády č. 441/2000 Sb., celního sazebníku, rovněž zboží dovážené ze zahraničí, které má preferenční původ v České republice podle podmínek stanovených mezinárodní smlouvou, již je Česká republika vázána. ... Protože zboží s preferenčním původem nepodléhá clu, nedopadá na něj ani nařízení vlády o zvýšení celních sazeb.“*

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že není vyloučeno, aby zvláštní zákon stanovil pro některé druhy zboží ochranná opatření různých forem a podob, jejichž smyslem je ochrana domácího trhu před dovozy určitého zboží do České republiky. Takový zákon (zde zákon č. 62/2000 Sb.) by však musel ve svých ustanoveních výslovně negovat užití § 6 celního sazebníku, který jakožto prováděcí předpis k celnímu zákonu (srov. § 56 odst. 2 celního zákona) stanovuje konkrétní pravidla pro aplikaci právních norem celního zákona a konkrétní celní sazby a měrné jednotky pro vyměření cla. Pokud tak uvedený zákon jako v daném případě nečiní, je nutno vycházet z dikce ustanovení § 55 odst. 1 celního zákona, ve spojení s § 6 celního sazebníku, podle kterých dovoznímu clu podléhá všechno dovážené zboží s výjimkou zboží, které je v celním sazebníku výslovně označeno za zboží bez cla. Celní orgány proto nebyly oprávněny vyměřit z tohoto zboží celní dluh, neboť se jednalo o zboží, které bylo v celním sazebníku výslovně označeno za zboží bez cla a tedy dovoznímu clu nepodléhalo.

Ze shora uvedeného vyplývá, že stěžovatelem uplatněná kasační námitka dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. byla shledána důvodnou, neboť rozhodnutí krajského soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud v souladu s ustanovením § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, podle něhož nelze v dané věci opomenout aplikaci ustanovení § 6 celního sazebníku upravující výjimku z pravidla zakotveného v ustanovení § 55 odst. 1 celního zákona, podle něhož veškeré dovážené zboží až na výjimky podléhá dovoznímu clu.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne dle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s. také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu